

ШЛЯХИ ПІДПРИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах розвитку економіки України та її структурної перебудови особливе значення має оновлення виробничого потенціалу підприємства, необхідною передумовою прискорення якого є достатня наявність інвестиційних ресурсів та можливість їх залучення з урахуванням інвестиційної привабливості підприємств. Прискорення оновлення виробничого потенціалу підприємств на інвестиційній основі забезпечує їх сталий розвиток і конкурентоспроможне функціонування.

Враховуючи актуальність питання підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції на ринку, ми пропонуємо удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства за рахунок реалізації інвестиційного проекту реконструкції обладнання підприємства,

Проаналізувавши господарську діяльність підприємства та його інвестиційну політику ми дійшли висновку, що для ТОВ «Галактик» необхідним є проведення повної реконструкції дробильної лінії та налагодження виробництва щебеню фракції 5-10, 10-20 та 2-5, за рахунок розробки проекту нової сучасної ДСЛ потужністю понад 100 тис. тонн щебеню на місяць.

Також пропонується замінити існуючу зношену техніку на нові потужні машини. Що підвищить ефективність системи управління якістю та конкурентоспроможністю продукції та збільшить обсяги виробництва та реалізації продукції.

Запропонуємо модернізувати одну з виробничих ліній по виробництву щебеню.

Зручне місце розташування ТОВ «Галактик» і значні запаси сировини дають позитивні прогнози щодо подальшого продуктивного та ефективного розвитку підприємства та відкривають можливість максимального забезпечення потреб споживачів у високоякісному гранітному щебені.

Отже, передбачається реконструкцію та модернізацію обладнання на основі сучасних технологій. Інвестиційний проект розрахований на 2 роки.

Передбачувані показники, що характеризують інвестиційний проект, включаючи інвестиційні витрати та передбачуваний дохід, наступні:

1. Сума інвестиційних коштів (в гривнях) 700000 гривень.
2. Період експлуатації інвестиційного проекту (років) 2 роки
3. Сума чистого річного грошового потоку: 1000000 грн, у тому числі:
1-й рік (дохід/прибуток) 600000/250000 грн.
2-й рік (дохід/прибуток) 400000/250000 грн.

Для приведення сум грошового потоку проекту до теперішньої вартості використовуємо дисконтну ставку в розмірі 14%, що дорівнює рівню річної інфляції.

Дисконтний множник за фінансовими таблицями відповідно становить за один рік 0,8772, за два роки – 0,7695.

Приведені до теперішньої вартості суми грошового доходу становлять:

за перший рік – $600000 \times 0,8772 = 526320$ грн.

за другий рік – $400000 \times 0,7695 = 307800$ грн.

Разом 834120 гривень.

Приведені до теперішньої вартості суми прибутку:

за перший рік – $250000 \times 0,8772 = 219300$ грн.;

за другий рік – $250000 \times 0,7695 = 192370$ грн.

Разом 411670 гривень.

Чистий приведений дохід (ЧПД): $834120 - 700000 = 134120$ гривень.

2. Індекс (коефіцієнт) доходності (ІД) дозволяє порівняти об'єм інвестиційних витрат із майбутніми доходами по інвестиційному проекту.

Розрахунок індексу доходності здійснюється за формулою:

$$ІД = ЧПД / ІВ, \quad (1)$$

де ЧПД – сума приведенного до теперішньої вартості чистого грошового доходу за весь період експлуатації інвестиційного проекту; ІВ – сума інвестиційних витрат на реалізацію інвестиційного проекту.

Для нашого прикладу, використовуючи наведені показники по розглянутому інвестиційному проекту, визначимо індекс доходності.

По проекту індекс доходності становить:

$$ІД = 834120 / 700000 = 1,19$$

Якщо значення індексу доходності менше одиниці або дорівнює їй, то проект повинен бути відхилений у зв'язку з тим, що він не покритиме інвестиційних витрат.

3. Індекс (коефіцієнт) рентабельності (ІР) у процесі оцінки інвестиційного проекту має допоміжне значення, оскільки не дозволяє повною мірою оцінити весь позитивний грошовий потік по проекту (не включає

амортизаційних відрахувань). Розрахунок здійснюється за формулою:

$$IP = ЧП_c / IB, \quad (2)$$

де ЧП_c – середньорічна сума чистого інвестиційного прибутку за весь період експлуатації проекту; IB – сума інвестиційних витрат на реалізацію інвестиційного проекту.

Середньорічний прибуток приведений до теперішньої вартості становить $41167/2=20583$ гривень.

Індекс рентабельності дорівнює:

$$IP = 205830 / 700000 = 0,29$$

Індекс рентабельності дозволяє порівняти між собою різні види рентабельності: рентабельність операційної та інвестиційної діяльності, рентабельність активів із рентабельністю власних коштів.

Результати порівняння дозволяють визначити: чи дає можливість реалізація інвестиційного проекту підвищити загальний рівень ефективності виробничої діяльності, що може бути одним із критеріїв прийняття інвестиційного рішення.

4. Період окупності (ПО) є одним з найбільш поширених та зрозумілих показників для оцінки ефективності інвестиційного проекту. Розрахунок здійснюється за формулою:

$$ПО = IB / ЧГП_c, \quad (3)$$

де IB – сума інвестиційних витрат на реалізацію інвестиційного проекту; ЧГП_c – середньорічна сума чистого грошового потоку за період експлуатації проекту.

Теперішня середньорічна вартість чистого грошового потоку становить:

$$ЧГП = 834120 / 2 = 417060 \text{ 2 грн.}$$

З урахуванням середньорічної вартості чистого грошового потоку період окупності становить:

$$ПО = 700000 / 417060 = 1,68 \text{ роки}$$

5. Внутрішня ставка доходності характеризує реальний рівень доходності інвестиційного проекту, що виражається дисконтною ставкою, за якою майбутня вартість чистого грошового потоку приводиться до теперішньої вартості інвестиційних витрат.

Внутрішню ставку доходності можна характеризувати як дисконтну ставку, за якою чистий приведений дохід у процесі дисконтування приводиться до нуля.

Розрахунок здійснюється за формулою:

$$ВСД = \frac{n \cdot \overline{ЧГП}}{IB} - 1, \quad (4)$$

де ВСД – реальна внутрішня ставка доходності по інвестиційному проекту; ЧГП – чистий грошовий потік за період експлуатації проекту; IB – інвестиційні витрати на реалізацію проекту; n – тривалість експлуатації інвестиційного проекту.

Внутрішня реальна відсоткова ставка доходності по проекту, що розглядається, становить:

$$ВСД = \frac{n \cdot 834120}{700000} - 1 = 0,0916 \text{ (9,16\%)}$$

Нагадаємо, що ми визначили реальну відсоткову ставку доходності по проекту, що має бути без урахування інфляції. Якщо врахувати інфляцію, що дорівнює 14%, то для компенсації інфляційних втрат треба додати інфляційну премію, що обчислюється за відомою формулою Фішера:

$$I_n = T + iT, \quad (5)$$

де I_n – інфляційна премія, T – темп інфляції, i – реальна відсоткова ставка. Таким чином, у нашому прикладі інфляційна премія становить:

$$I_n = 0,14 + 0,14 \times 0,0916 = 0,1528 \text{ (15,28\%)}$$

Для визначення внутрішньої ставки доходності з урахуванням інфляції до реальної відсоткової ставки додамо інфляційну премію:

$$ВСД = 0,0916 + 0,1528 = 0,2444 \text{ (24,44\%)}$$

Оскільки внутрішня ставка доходності перевищує відсотки по депозитам, що пропонуються банками, то інвестиційний проект слід вважати привабливим. В цілому проект можна вважати доцільним адже збільшення обсягів виробництва більш якісної продукції позитивним чином вплине на дохід підприємства і тим самим на його чистий прибуток.

Таким чином, підводячи підсумок розгляду проблеми вдосконалення управління інвестиційною політикою, можна відзначити, що в системі управління реальними інвестиціями відбір ефективних інвестиційних проектів являє собою один з найбільш відповідальних етапів. А рішення про вибір проектів і структурі розподілу коштів приймаються на підставі пріоритетів, встановлених інвестиційною політикою на поточний період.